

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра управління земельними ресурсами

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
д. філолог. н., професор
В.Д. Шинкарук

“16” _____ 2018 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
управління земельними ресурсами
Протокол № 12 від «14» квітня 2018 року
Завідувач кафедри
_____ О.С. Дорош

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 01 «Освіта»

Спеціальність 015 «Професійна освіта»

Спеціалізація 015.18 «Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства»

Факультет Гуманітарно-педагогічний

Розробники:

Дорош Й.М., професор кафедри земельного кадастру, д.е.н.

Колісник Г.М., старший викладач кафедри управління земельними ресурсами, к.е.н.

Київ – 2018 р.

Опис навчальної дисципліни
УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	01 – «Освіта»	
Спеціальність	015 «Професійна освіта»	
Спеціалізація	015.18 «Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства»	
Освітній рівень	бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	
Семестр	4	
Лекційні заняття	30 год	
Практичні, семінарські заняття	30 год	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	60 год	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:		
аудиторних	4 год	
самостійної роботи студента –	4 год	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Управління земельними ресурсами є загально-пізнавальною навчальною дисципліною в процесі підготовки педагогів професійного навчання і має своєю метою пізнання сутності і закономірностей розвитку управління земельними ресурсами, вивчення методів та механізмів управління. Кожному способу суспільного виробництва, рівню продуктивних сил і виробничих відносин відповідають певна система управління земельними ресурсами, зумовлена панівною формою власності на землю й інші засоби виробництва, а також властиві їм форми землекористування.

Завдання. Особливості викладання дисципліни полягають у вивченні таких положень:

- теоретичні та методологічні засади управління земельними ресурсами;
- типізація землекористувань;
- методи управління земельними ресурсами;
- структура органів управління у сфері земельних відносин та їх компетенції;
- специфіка управління земельними ресурсами різних форм власності;
- сучасні підходи до класифікації земель;
- основні засади вивчення земельних відносин та управління землями територіальних громад.

Таким чином, полягає в забезпеченні одержання студентами потрібного обсягу знань, які дадуть їм змогу фахово застосовувати знання в управлінні земельними ресурсами для вирішення прикладних завдань.

Внаслідок вивчення дисципліни студенти мають оволодіти теоретичними основами управління земельними ресурсами, засвоїти її правові чинники та інформаційну базу, набути вміння професійно аналізувати матеріали та використовувати їх у практичній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

1. суб'єкти та об'єкти управління земельним ресурсами;
2. сутність, зміст, основні завдання, функції та принципи управління земельними ресурсами;
3. методи управління земельними ресурсами на всіх ієрархічних рівнях;
4. специфіку управління землями різних форм власності в залежності від цільового призначення (типу та підтипу землекористування);
5. структуру органів управління земельним ресурсами;
6. класифікацію земельних ресурсів як інструментарій управління;
7. методологію формування ефективного землекористування;
8. організаційно-економічні заходи щодо використання та охорони земель;
9. специфіку управління землями територіальних громад;
10. основи формування сталого землекористування шляхом організації та удосконалення системи землеустрою й землепорядного проектування.

вміти:

1. аналізувати основні положення концепції сучасного управління земельними ресурсами;

2. користуватись методологією управління земельними ресурсами, а саме процесів – вивчення об'єкту управління, пошуку управлінських рішень, реалізації управлінських рішень та контролю за виконанням управлінських рішень;

3. вміти формувати ефективне землекористування на всіх рівнях управління;

4. володіти навиками оцінки рівня земельних відносин;

5. брати участь у розробці місцевих програм використання та охорони земель із здійсненням моніторингу їх реалізації;

6. брати участь у реалізації організаційно-економічних заходів щодо використання та охорони земель адміністративно-територіальних одиниць.

Компетентностями, якими повинен володіти здобувач після вивчення дисципліни є:

- здатність працювати самостійно і автономно, виявляючи ініціативу та підприємливість;

- здатність до творчої діяльності та системного мислення;

- здатність виконувати професійні функції та типові задачі діяльності з використанням основних положень, методів, принципів фундаментальних та прикладних наук;

- здатність виконувати розрахунки технологічних процесів виробництва і переробки продуктів сільського господарства;

- здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, оновленням технологічного обладнання та устаткування щодо виробництва і переробки продуктів сільського господарства.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. «Теоретичні засади управління земельними ресурсами»

Тема 1. Теоретичні основи управління земельними ресурсами.

Еволюція управління земельними ресурсами. Поняття земельних ресурсів та їх значення. Суб'єкти та об'єкти управління земельними ресурсами. Сутність і зміст управління земельними ресурсами на усіх рівнях. Структура органів управління земельними ресурсами.

Тема 2. Методи управління земельними ресурсами.

Характеристика методів управління земельними ресурсами їх класифікація. Метод системного аналізу. Програмно-цільовий метод. Метод землеустрою. Метод моделювання.

Тема 3. Особливості управління землями всіх форм власності.

Управління як економічна функція власності. Специфіка управління земельними ресурсами різних форм власності. Права та обов'язки власників землі

та землекористувачів. Специфіка управління землями іноземних громадян, іноземних юридичних осіб та іноземних держав. Поняття й зміст права постійного користування. Сутність та підстави тимчасового користування землею. Сутність та підстави тимчасового користування землею. Класифікація видів тимчасового користування. Договори на право користування земельними ділянками та їх зміст.

Тема 4. Управління земельними ресурсами на державному, регіональному та місцевому рівні.

Об'єкти та суб'єкти управління земельними ресурсами на різних рівнях. Узгодженість рівнів управління земельними ресурсами. Організаційно-економічні засади управління різних рівнів. Оцінка стану використання земельних ресурсів із врахуванням регіональних аспектів та рівнів управління. Оптимізація системи управління земельними ресурсами.

Тема 5. Планування використання та охорони земель на місцевому рівні.

Організаційно-економічні заходи управління земельними та іншими природними ресурсами на місцевому рівні. Оцінка стану розвитку земельних відносин на місцевому рівні. Компетенції органів державної влади та місцевого самоврядування при розробці, реалізації та організації контролю за виконання програми використання й охорони земель на місцевому рівні. Шляхи залучення коштів для організації землеустрою та виконання програми.

Тема 6. Особливості управління землекористуванням в територіальних громадах.

Специфіка організації системи управління земельними ресурсами в територіальних громадах. Повноваження територіальних громад щодо використання та охорони земель й інших природних ресурсів. Організаційні, економічні, екологічні та соціальні засади управління земельними ресурсами територіальними громадами. Оцінка стану використання та охорони земельних ресурсів. Організація раціонального використання та охорони земель в територіальній громаді (функції землевпорядників). Особливості проведення організаційно-економічних заходів. Значення меж АТО та обмежень (обтяжень) при здійсненні управління земельними ресурсами. Структуризація землекористувань у територіальній громаді.

МОДУЛЬ 2. «Особливості управління земельними ресурсами із значним природно-ресурсним потенціалом»

Тема 7. Управління використанням та охороною земель водного фонду.

Сфера державного управління щодо використання та охорони водних ресурсів. Користування землями водного фонду. Обов'язки користувачів водного

фонду. Водоохоронна зона як природоохоронна територія господарської діяльності. Органи управління землями водного фонду та їх повноваження.

Тема 8. Управління використанням та охороною земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення.

Концепція розвитку природно-заповідних територій в Україні. Сутність і зміст земель природно-заповідного фонду. Органи управління землями природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення. Режим використання земель природно-заповідного фонду. Розвиток інноваційно-інвестиційної діяльності як функції управління землями природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення.

Тема 9 Управління використанням та охороною земель оздоровчого призначення.

Режим використання земель оздоровчого призначення. Спеціально уповноважені органи управління землями оздоровчого призначення. Склад території лікувально-оздоровчих місцевостей і курортів. Поділ округів санітарної охорони на три зони. Контроль за здійсненням санітарно-епідеміологічних заходів на курортах.

Тема 10 Управління використанням та охороною земель рекреаційного призначення.

Склад земель рекреаційного призначення. Поділ рекреаційних територій на практиці. Організована та неорганізована рекреація. Будівництво на землях рекреаційного призначення. Встановлені обмеження на землях рекреаційного призначення. Органи управління землями рекреаційного призначення та їх повноваження.

Тема 11 Управління використанням та охороною земель історико-культурного призначення.

Склад земель історико-культурного призначення. Спеціальноуповноважені органи управління землями історико-культурного призначення. Режим використання земель історико-культурного призначення.

МОДУЛЬ 3. «Управління земельними ресурсами які піддаються активному антропогенному навантаженню»

Тема 12. Управління землями сільськогосподарського призначення.

Поняття земель сільськогосподарського призначення. Угіддя та неугіддя. Особливості управління землями сільськогосподарського призначення. Використання та охорона земель сільськогосподарського призначення. Особливості використання меліорованих земель сільськогосподарського призначення. Органи управління землями сільськогосподарського призначення та їх повноваження.

Тема 13. Управління використанням та охороною земель лісового фонду.

Суб'єкти та об'єкти правовідносин землями лісового фонду. Право тимчасового і постійного користування лісами. Уповноважені органи у сфері управління землями лісового фонду. Лісовий сервітут. Зміна цільового призначення земельних лісових ділянок. Органи управління землями лісогосподарського призначення та їх повноваження.

Тема 14. Особливості управління використанням та охороною земель житлової та громадської забудови. Актуальність міського землекористування.

Співвідношення понять «землі населених пунктів» та «землі житлової та громадської забудови». Питання, що вирішуються в Генеральному плані. Склад містобудівної документації. План земельно-господарського устрою. Актуальні проблеми управління земельними ресурсами міст. Територіальна громада міста. Розмежування земель державної та комунальної власності. Повноваження міських рад у сфері землеустрою.

Тема 15 Управління використанням та охороною земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

Режим використання земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Спеціально уповноважені органи управління землями промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади управління земельними ресурсами												
Теоретичні основи управління земельними ресурсами	8	2	-			-						
Методи управління земельними ресурсами	4	2	2			4						
Особливості управління землями всіх форм власності	10	2	2			4						
Управління земельними ресурсами на державному, регіональному та місцевому рівні		2	2			4						
Структура, функції, завдання розробки програми використання та охорони земельних й інших природних ресурсів на місцевому рівні.		2	2			4						
Особливості управління землекористуванням в територіальних громадах		2	2			4						
Разом за змістовим модулем 1	24	12	10			20						
Змістовий модуль 2. Особливості управління земельними ресурсами із значним природно-ресурсним потенціалом												
Управління використанням та охороною земель водного фонду.		2	2			4						
Управління використанням та охороною земель		2	2			4						

природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення												
Управління використанням та охороною земель оздоровчого призначення		2	2			4						
Управління використанням та охороною земель рекреаційного призначення		2	2			4						
Управління використанням та охороною земель історико-культурного призначення		2	2			4						
Разом за змістовим модулем 2	24	10	10			20						
Змістовий модуль 3. Управління земельними ресурсами які піддаються активному антропогенному навантаженню												
Управління землями сільськогосподарського призначення	4	2	3			6						
Управління використанням та охороною земель лісового фонду	4	2	2			4						
Особливості управління використанням та охороною земель житлової та громадської забудови. Актуальність міського землекористування.	4	2	2			4						
Управління використанням та охороною земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та	4	2	3			6						

іншого призначення.												
Разом за змістовим модулем 3	44	8	10			20						
Усього годин	90(63)	30	30	-		30						
Курсовий проект (робота) з _____		-	-	-								
(якщо є в робочому навчальному плані)												
Усього годин												

5. Теми практичних занять

МОДУЛЬ 1

Практичне заняття №1. Тема «Аналіз та оцінка рівня використання земельних ресурсів на місцевому рівні – 8»

Суб'єкти та об'єкти управління земельними ресурсами. Органи управління та їх компетенції на місцевому рівні. Оцінка стану використання та охорони земель. Складання форм державної статистичної звітності щодо земельного фонду.

Практичне заняття №2. Тема «Організаційно-економічні заходи управління земельним ресурсами на місцевому рівні – 6»

Нормативно-правова база заходів щодо використання та охорони земель. Підстави тимчасового користування. Особливості укладання договорів на користування земельними ділянками.

МОДУЛЬ 2

Практичне заняття №3. Тема «Розробка програми використання та охорони земель й інших природних ресурсів на місцевому рівні – 8»

Актуальність розробки програм використання та охорони земель й інших природних ресурсів у територіальних громадах. Оцінка природно-ресурсного потенціалу територіальної громади. Основні засади прогнозування розвитку та використання природно-ресурсного потенціалу території. Забезпечення заходів із реалізації програми. Місце містобудівної та землепорядної документації при реалізації програми використання та охорони земель й інших природних ресурсів.

МОДУЛЬ 3

Практичне заняття №4. Тема «Організація контролю за використанням та охороною земель й інших природних ресурсів. Оцінка виконання програми використання та охорони земель на місцевому рівні. – 8»

Основи державного та громадського контролю за використанням й охороною земель. Відповідальність за порушення земельного законодавства. Моніторинг та оцінка стану виконання програми використання та охорони земель.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості управління землями різних форм власності	20
2	Управління землями різного цільового призначення	20
3	Інституційний підхід до управління землями ресурсами	20
4	Всього	60

7. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні, аналітичний, індуктивний, дедуктивний, індуктивно-дедуктивний, дедуктивно-індуктивний, робота з підручниками, самостійне розв'язування задач, первинне засвоєння навчального матеріалу, формування знань, формування умінь і навичок, застосування знань, узагальнення, закріплення, перевірка, стимулювання і мотивації, організації і здійснення навчальних дій, контроль та самоконтроль.

8. Форми контролю

- поточний контроль – має на меті оцінку роботи студентів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, лабораторні заняття) і відображає поточні навчальні досягнення студентів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни «Кадастр населених пунктів»

- модульний (рубіжний) контроль, формою якого є атестація з кожного модулю, що визначений робочою навчальною програмою та навчальним планом; (модульні контрольні роботи, захист лабораторних робіт);

- підсумковий – екзамен (тестовий контроль).

До екзамену не допускається студент, який набрав менше ніж 42 балів за навчальну роботу протягом семестру, не виконав і не здав всіх практичних робіт, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

Рейтингова оцінка з атестації виставляється за результатами складання тестових завдань та відповіді на відкриті питання із врахування співбесіди з екзаменаторами. Завдання складається з 10 тестових питань та 2 відкритих питань. За кожну правильну відповідь на тестові завдання студент отримує 1 бал.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається згідно з положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 27.02.2019 р. протокол №7 (додаток 1).

Оцінка національна	Рейтинг студента, бали
Відмінно	90 – 100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

Для визначення рейтингу студента із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації $R_{\text{ат}}$ (до 30 балів) додається до рейтингу студента з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

10. Методичне забезпечення

1. Дорош Й. М. Методичні рекомендації для виконання практичних робіт з дисципліни «Управління земельними ресурсами (ГіЗ)» для студентів денної форми навчання ОС «Бакалавр» спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій» галузь знань 19 «Архітектура та будівництво» / Й.М. Дорош, Є.В. Бутенко, Г.М. Колісник. – Київ: СПД. Юр Ю.М., 2018– 88 с.

2. Дорош Й. М. Методичні рекомендації для виконання самостійних робіт з дисципліни «Управління земельними ресурсами (ГіЗ)» для студентів денної форми навчання ОС «Бакалавр» спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій» галузь знань 19 «Архітектура та будівництво» / Й.М. Дорош, Є.В. Бутенко, Г.М. Колісник. – К: СПД. Юр Ю.М., 2018 – 16 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Третяк А.М. Управління земельними ресурсами: Навчальний посібник / під заг. ред. Третяка А.М., О.С. Дорош. - К.: ТОВ «ЦЗРУ», 2006. - 462 с.

2. Горлачук В.В. Управління земельними ресурсами: Навчальний посібник / в.в. Горлачук, В.Г. В'юн, А.Я.Сохнич. - Миколаїв: МФ НАУКА, 2002. - 316 с.

3. Третяк А.М. Управління земельними ресурсами та реєстрації землі в Україні / А.М. Третяк. -К.:, 1998. - 219 с.

4. Дорош О.С. Управління земельними ресурсами на регіональному рівні / О.С. Дорош. - К.: ТОВ «ЦЗРУ», 2004. - 142 с.

5. Гуцуляк Ю.Г. Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки / Ю.Г. Гуцуляк. - Чернівці: ПРУТ, 2002. - 124 с.

Допоміжна

1. Третяк А.М. Наукові основи землеустрою: навчальний посібник / А.М. Третяк - К.: ТОВ «ЦЗРУ», 2002. - 342 с.
2. Дорош О.С. Принципи управління земельними ресурсами / О.С. Дорош // землевпорядкування. – 2002. - №4. - с. 58-62.
3. Третяк А.М. Земельні ресурси України та їх використання / А.М. Третяк, Д.І. Бабміндра. - К.: ТОВ «ЦЗРУ», 2003,- 143 с.
4. Леонець В.О. Концептуальні основи землекористування в населених пунктах / В.О. Леонець // Землеустрій і кадастр. - 2005. - № 3. - с. 32-35.
5. Горлачук В.В. Наукові основи управління земельними ресурсами / В.В. Горлачук, В.Г. В'юн, А.Я. Сохнич. - Львів: НВФ "Українські технології", 2002.- 76с.
6. Руснак П.П. Економіка природокористування: навчальний посібник / П.П. Руснак. - К.: Вища школа, 1992. -318 с.
7. Третяк А.М. Наукові основи землеустрою: навчальний посібник / А.М. Третяк. - К.: ТОВ ЦЗРУ, 2002. - 342 с.
8. Третяк А.М. Землевпорядне проектування: навчальний посібник / А.М. Третяк. - К: Вища освіта, 2006. 528 с.
9. Третяк А.М. Теоретичні основи землеустрою / А.М. Третяк. - К.: ІЗУ УААН, 2002. - 151с.
10. Третяк А.М. Економіка землекористування та землевпорядкування: навч. посібник / А.М. Третяк. - К. ТОВ ЦЗРУ, 2004. - 542 с.
11. Гаєвський Б.А. Основи науки управління: навч. посібник / Б.А. Гаєвський. - Київ: МАУП, 1997. - 112 с.
12. Варламов А. А. Земельний кадастр. Географічні і земельні інформаційні системи / А.А. Варламов, С.А. Кальченко. – М. : КолосС, 2005. – Т 6. – 400 с.
13. Горлачук В. В. Управління земельними ресурсами / В.В. Горлачук, В.Г. В'юн, А.Я. Сохнич. – Миколаїв : Вид-во МФ НаУКМА, 2002. – 312 с.
14. Сушинський О.І. Контроль у сфері публічної влади: теоретико-методологічні та організаційно-правові аспекти: Монографія / О.І. Сушинський. - Л.: ЛРІДУ УАДУ, 2002. - 468 с.
15. Студеникина М. Государственный контроль в сфере управления / М. Студеникина. - М.: Юрид. лит., 1974. - 160 с.
16. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. - К.: Феміна, 1996. - 64 с.
17. Гаращук В.М. Контроль та нагляд у державному управлінні: Навч. посіб / В.М. Гаращук. - Х.: Фоліо, 2002. – 176 с.
18. Земельне право України: Підручник / За ред. О.О.Погрібного, І.І.Каракаша. - К.: Істина, 2003. - 448 с.

19. Сушинський О.І. Контрольна влада України: оновлення змісту та системи // Актуальні проблеми державного управління: Наук. зб. - О.: ОРІДУ УАДУ, 2001. - Вип. 8. - С. 91-104.

20. Закон України “Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень” за станом : 1 липня 2004 р. № 1952-IV // ВВР України. – Офіц. вид. – 2004. – № 51. – С. 553.

12. Інформаційні ресурси

1. Закон України про державний контроль за використанням та охороною земель 16.02.2011

<http://www.rada.gov.ua/notfound.htm>

2. Про створення єдиної системи державних органів земельних ресурсів: Указ Президента України від 6 січ. 1996 р. № 34; Про затвердження Положення про Державний комітет України по земельних ресурсах: Указ Президента України від 13 трав. 1996 р. № 340 16.02.2011

<http://www.rada.gov.ua/laws/prawo/new>

3. Про комплексну перевірку додержання вимог законодавства, реалізації державної політики у сфері регулювання земельних відносин, використання та охорони земель: Розпорядження Президента України від 20 квіт. 2005 р. № 985/2005-рп 16.02.2011

<http://www.rada.gov.ua/laws/prawo/new>

4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 червня 2005 року: Указ Президента України від 21 листоп. 2005 р. № 1643 16.02.2011
<http://www.rada.gov.ua/laws/prawo/new>

5. Про затвердження Положення про громадських інспекторів з охорони довкілля: Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 27 лют. 2002 р. № 88 16.02.2011

<http://www.rada.gov.ua/laws/prawo/new>

6. Про затвердження Порядку виконання земельно-кадастрових робіт та надання послуг на платній основі державними органами земельних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 листоп. 2000 р. № 1619 16.02.2011

<http://www.rada.gov.ua/laws/prawo/new>

8. Моделі та алгоритми управління земельними ресурсами на основі геоінформаційних технологій 16.02.2011

[http://librar.org.ua/sections_load.php?s=business_economic_science&id=3047&start=](http://librar.org.ua/sections_load.php?s=business_economic_science&id=3047&start=1)

1

9. Державне управління земельними ресурсами в Україні: сучасний стан та перспективи в контексті світового досвіду 16.02.2011

http://www.parlament.org.ua/index.php?action=magazine&id=9&ar_id=98&iar_id=18&as=2

10. Шляхи вдосконалення управління земельними ресурсами міста 16.02.2011

http://www.experts.in.ua/baza/analitic/index.php?ELEMENT_ID=18184

11. Управління земельними ресурсами в умовах реформування земельного ринку 16.02.2011

<http://ua.textreferat.com/referat-4489-1.html>

12. Державне управління земельними ресурсами в Україні: сучасний стан та перспективи в контексті світового досвіду 16.02.2011

http://www.parlament.org.ua/index.php?action=magazine&id=9&ar_id=98&iar_id=18&as=2

13. Історико-правові аспекти управління земельними ресурсами: Столипінська аграрна реформа 16.02.2011

http://www.rusnauka.com/23_SND_2008/Pravo/26568.doc.htm

14. Напрями удосконалення управління земельними ресурсами в сучасних умовах 16.02.2011

http://www.zsu.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=504:2011-01-18-12-30-31&catid=62:2011-01-12-14-57-08&Itemid=87

15. Актуальні проблеми управління земельними ресурсами міст України 16.02.2011

<http://www.myland.org.ua/index.php?id=333&lang=uk>

16. Положення про управління (відділ) земельних ресурсів у місті (міст обласного та районного значення) 16.02.2011

<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0795-07>

17. Дорош Ольга Степанівна. Удосконалення управління земельними ресурсами на регіональному рівні. — Рукопис 16.02.2011

<http://disser.com.ua/content/27867.html>

18. Центр з освіти в сфері управління земельними ресурсами 16.02.2011

<http://land.knuba.edu.ua/>

19. Указ президента України Про вдосконалення системи державного управління земельними ресурсами та контролю за їх використанням і охороною 16.02.2011

http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U720_02.html

20. Дефініції поняття «Управління земельними ресурсами» 16.02.2011

<http://intkonf.org/sichko-sm-definitisiyi-ponyattya-upravlinnya-zemelnimi-resursami/>

21. Управління земельних ресурсів в м. Києві 16.02.2011

<http://meridiana.kiev.ua/ua/informaciya/adresa/zem>

22. Земельні ресурси як об'єкт державного управління - Ботезат О. П. 16.02.2011

<http://firearticles.com/derjavne-upravlinnya/90-zemelni-resursi-yak-obyekt-derzhavnogo-upravlinnya-botezat-o-p.html>

23. Про затвердження положення про Головне управління земельних ресурсів виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) 16.02.2011

<http://www.kreschatic.kiev.ua/ua/3718/doc/10826.html>